

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

นางสาว ทิพาพร สมพงษ์อินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-748-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012567

1 10206839

OPINIONS OF TEACHERS AND STUDENTS CONCERNING THE
INSTRUCTION OF PHYSICAL GEOGRAPHY OF THAILAND SUBJECT
AT THE VOCATIONAL EDUCATION CERTIFICATE LEVEL.

Miss Tipaporn Sompong-in

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ

โดย

นางสาว ทิพาพร สมพงษ์อินทร์

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุททิกุล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์)

.....
(ศาสตราจารย์ บุศิน พิพิธกุล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อารุณี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา
ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชื่อนิสิต นางสาว ทิพาพร สมพงษ์อินทร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์
ภาควิชา มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในด้านวัตถุประสงค์
ของวิชา เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัด
และประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจสอบคำตอบ
(Check-list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด
(Open-ended Item) ส่งไปสอบถามครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย จำนวน
48 คน ซึ่งคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายชั้นตอน (Multi-stage
Stratified Random Sampling) และนักเรียนจำนวน 480 คน ซึ่งคัดเลือกโดย
การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากวิทยาลัย
อาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา 48 แห่ง แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ
ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอใน
รูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ภายภาคประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในค่านวัตกรรมประสงคของวิชา เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดและประเมินผล ปรากฏดังนี้

1. ค่านวัตกรรมประสงคของวิชา

ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านวัตกรรมประสงคของวิชา โดยส่วนรวมสอดคล้องกันคือ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากกับนวัตกรรมประสงคของวิชาที่ระบุไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นเพียงข้อเดียวคือ ข้อที่ว่า นวัตกรรมประสงคของวิชาสามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย แต่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ

2. ค่านเนื้อหาวิชา

ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านเนื้อหาวิชา โดยส่วนรวม สอดคล้องกันคือ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากกับเนื้อหาวิชาตามที่ระบุไว้และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากเกือบทุกข้อยกเว้นในข้อต่อไปนี้ซึ่งครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยคือ การอ่านและแปลความหมายแผนที่ทางกายภาพ การสำรวจภูมิประเทศอย่างง่ายและการเขียนแผนที่สังเขป และเนื้อหาวิชาเป็นเรื่องที่ทันสมัย น่าสนใจ แต่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยกับข้อที่ระบุว่า เนื้อหาวิชาเหมาะที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาชีพ

3. ค่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมในระดับเห็นด้วยมากกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่ระบุไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อต่อไปนี้คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมวางแผนการเรียน ครูเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ในบางบทเรียน ครูให้นักเรียนจัดนิทรรศการประกอบการเรียน นักเรียนได้

ฝึกปฏิบัติจริงในบางเนื้อหาของวิชา ครูนายสโลค์ ทิล์มสทริป ในการเรียนการสอน ครูจักษณายภาพยตร์ เทปโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบทเรียน ครูให้นักเรียนติดตามรายการทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบทเรียนและนำมาอภิปรายในห้องเรียน ซึ่งครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย

ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคํานการจํกกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมในระดับเห็นด้วยน้อยกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่ระบุไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่านักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยเกือบทุกข้อยกเว้นข้อที่ว่า ครูบอกวัตถุประสงค์ของวิชาตั้งแต่เริ่มท้น นักเรียนทราบโครงการเรียนวิชาน้อย่างชัดเจน ครูจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงวุฒิภาวะของนักเรียน ครูสอนด้วยวิธีบรรยาย ครูอธิบายและให้นักเรียนจดบันทึกตาม ครูอธิบายตามเนื้อหาในแบบเรียน ครูให้นักเรียนทำรายงาน ค้นคว้า ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและแผนที่โครงร่างซึ่งนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากและมีรายข้อที่ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุดในเรื่อง ครูนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

4. คํานการใช้สื่อการเรียน

ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคํานการใช้สื่อการเรียน โดยส่วนรวม สอดคล้องกันคือ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยกับการใช้สื่อการเรียนตามที่ระบุไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยเกือบทุกข้อ นอกจากข้อต่อไปนี้คือ ครูแนะนำหนังสือ เอกสาร และแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม ครูใช้แผนที่ประกอบการสอน ครูใช้รูปภาพ ภาพยนตร์ประกอบการสอน ครูใช้หนังสือพิมพ์และวารสารประกอบการสอน ซึ่งครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

สำหรับความคิดเห็นของนักเรียนเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่านักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อต่อไปนี้คือ ห้องสมุดในวิทยาลัยมีหนังสือ เอกสารประกอบการเรียนและค้นคว้าวิชา ส503 อย่างเพียงพอ ครูใช้แผนที่ประกอบการสอนซึ่งนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

ส่วนในรายข้อที่ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ ครูใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการสอน

5. ด้านการวัดและประเมินผล

ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการวัดและประเมินผล โดยส่วนรวมสอดคล้องกันคือ ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากกับการวัดและประเมินผลตามที่ระบุไว้และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าทั้งครูและนักเรียนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยกับการวัดและประเมินผลที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้คือ ครูทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนการสอน ครูวัดและประเมินผลทุกชั่วโมงที่มีการเรียนการสอน ครูวัดและประเมินผลภาคเรียนละครั้ง ครูวัดและประเมินผลโดยการสอบกลางภาคและปลายภาคเท่านั้น นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และข้อที่ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมีเพียงข้อเดียวคือ ข้อที่ว่า ลักษณะของข้อทดสอบเป็นแบบอัตนัยเท่านั้น ซึ่งครูมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย แต่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

Thesis Title Opinions of Teachers and Students Concerning
the Instruction of Physical Geography of
Thailand Subject At the Vocational Education
Certificate Level.

Name Miss Tipaporn Sompong-in

Thesis Advisor Assistant Professor Pibulsri Wasanasomsithi

Department Secondary Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

Purpose

To study the opinions of teachers and students concerning the instruction of Physical Geography of Thailand subject at the vocational education certificate level in the following aspects : the subject objectives, the subject content, the instructional activities managements the utilization of instructional media, and measurement and evaluation.

Procedures

A set of questionnaires comprised of check-list, rating scale, and open-ended items was constructed by the researcher and then sent to 48 teachers teaching Physical Geography of Thailand subject, who were selected by multi-stage stratified random sampling, and 480 students who were selected by stratified random sampling from 48 vocational colleges under the auspices of the Department of Vocational Education.

21

The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation, and then presented in tables with description.

Findings

The opinions of the teachers and students concerning the instruction of Physical Geography of Thailand at the vocational certificate level in the aspects of the subject content, the instructional activities management, the utilization of instructional media, and the measurement and evaluation were as follows :

1. The Subject Objectives

Both teachers and students agreed at high level with the designated objectives as a whole. When considering in detail, it appeared that the teachers agreed at high level with almost every item of this aspect except with one item : the subject objectives can be applied in the students' daily life, which the teachers agreed at low level, while the students agreed at high level with every item.

2. The Subject Content

Both teachers and students agreed at high level with the designated subject content as a whole. When considering in detail, it appeared that the teachers agreed at high level with almost every item of this aspect except with the following items which the teachers agreed at low level : physical map reading and interpretation, simple map writing, and the designated content was up to date and interesting. The students agreed at high level with almost every item of the designated content except with the following items which they agreed at low level : the subject content was up to date, and the content was proper as a basis for vocational subject.

3. The Instructional Activities Management

The teachers agreed at high level with the designated instructional activities management as a whole. When considering in detail, it appeared that the teachers agreed at high level with almost every item except with the following items : the teachers gave the students an opportunity to participate in instructional planning, teaching by resource persons in some lessons, arranging display board, laboratory practices, utilizing slides, filmstrips, films, video tape, and discussion on television programs in class, which the teachers agreed at low level.

The students agreed at low level with the designated instructional activities management as a whole. When considering in detail, it appeared that the students agreed at low level with almost every item except with the following items : the teachers defined the subject objectives and lesson plan at the beginning of the course, the teachers provided instructional activities suited to the students' maturity, teaching by lecture and note taking textbook explaining, report and research study, exercises and maps practice, which the students agreed at high level. However, both teachers and students agreed at least level with field-trip activity.

4. The Utilization of Instructional Media

Both teachers and students agreed at low level with the designated utilizations of instructional media as a whole. When considering in detail, it appeared that the teachers agreed at low level with almost every item except with the following items : the teachers suggested books, materials and resources for supplementary study and the utilization of maps, pictures, newspapers and journals

as instructional aid, which the teachers agreed at high level. However, the students agreed at low level with almost every item except with the following items : the college library had adequate amount of supplementary books and materials, and the utilization of maps as instructional aid, which the students agreed at high level. Furthermore, both teachers and students agreed at least level with the utilization of Video tape.

5. The Measurement and Evaluation

Both teachers and students agreed at high level with the designated measurement and evaluation as a whole. When considering in detail, it appeared that both teachers and students also agreed at low level with the following items : having pre-test, measuring and evaluating every lesson, have one test in a semester, by having mid-semester test and final semester test, and having students participate in the process of measurement and evaluation. However, the teachers agreed at low level while the students agreed at high level that the test by nature, were objective test only.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างค้ำประกันของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้
คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆของการวิจัยมาด้วยดีตลอด และได้รับคำปรึกษา แนะนำใน
ด้านวิธีการทางสถิติจาก ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความ
กรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารินทร์ มาศกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำรัส น้อยแสงศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อม งามนิสัย
อาจารย์จรัส ภูนาศ อาจารย์นพคุณ แม่นญาติ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัญย์ วิทยาวุฒิกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คร. วลัย อารุณี คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และได้ให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยสังกักรมอาชีพศึกษา ที่เป็นตัวอย่าง
ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และ
ขอขอบคุณ ที่ เพื่อน น้อง ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือจนทำให้การวิจัยสำเร็จล่วงด้วยดี

พิพาพร ชมพงษ์อินทร์

สารบัญ

๒

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ท
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความ.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	7
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	117
ประวัติผู้เขียน.....	141

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ค่านสถานภาพและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง..... 58
2	จำนวนและร้อยละของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพค่านสถานภาพ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง..... 63
3	ค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ความหมายของความคึกเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ค่านวัตถุประสงค์ของวิชา..... 66
4	ค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ความหมายของความคึกเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ค่านเนื้อหาวิชา..... 70
5	ค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ความหมายของความคึกเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ค่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน..... 74
6	ค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ความหมายของความคึกเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ค่านการใช้สื่อการสอน..... 78
7	ค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ความหมายของความคึกเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ ค่านการวัดและประเมินผล 82